

Mosty v km 62,355 a 62,478 na trati Olomouc Krnov, BP 4-2023

Objednatel:

SUDOP Brno, spol. s r.o.
Kounicova 26
611 36 Brno

Zhotovitel:

Doc. RNDr. Bohumír LOJKÁSEK, CSc.
739 14 Ostravice 257

Duben 2023

ÚVOD

Biologický průzkum Černého potoka v zájmovém úseku byl proveden na základě požadavku objednatele č: 10223/23 ze dne 27. 2. 2023

Jeho předmětem bylo zjištění druhové skladby živočichů, kteří jsou svým výskytem trvale nebo pravidelně vázáni na uvedený úsek potoka a jeho bezprostřední okolí. Jedná se zejména o prověření přítomnosti jedinců zvláště chráněných druhů, kteří by mohli být během realizace záměru vystaveni fyzickému ohrožení, poškození biotopu, nebo rušení při rozmnožování.

1. UMÍSTĚNÍ A CELKOVÝ POPIS STAVBY, JEJÍ ROZSAH, NÁVRH ŘEŠENÍ

Zájmovým územím pro provedení průzkumu byl 300 m dlouhý úsek Černého potoka v intravilánu města Bruntál se středem v ose stávajícího železničního mostu. Zájmové území náleží do kvadrátu 6070 síťového mapování organismů.

Záměrem investora je v daném případě záměr sanace křídla mostu v km 62,478, při čemž bude nutné provést ohrazování pracoviště štětovnicovou stěnou pro vytvoření bezvodé jímky v šířce 2 m od líce křídel, případně za tímtéž účelem jímku vytvořit hrázkou ze štěrku. Jelikož při provádění sanace je nutné zamezit znečišťování vodního toku jakýmkoliv odpadním materiálem, bude nutný dočasný zábor přiléhajícího pozemku p. č. 3908/1. Je předpoklad, že práce v korytě toku potrvají maximálně tři měsíce.

2. STANOVIŠTNÍ PODMÍNKY

Černý potok v zájmovém úseku je souvisle upravený zejména v příčném profilu. Pravý i levý břeh jsou opevněny záhozovou patkou a kamennou rovinaninou. O profilu mostu směrem po proudu jsou břehy tvořeny betonovými zdmi. V místě předpokládaného dotčení vodního prostředí stavbou, zasahuje betonové křídlo mostní opěry přímo do zvodnělého profilu toku. Během průzkumu byl však nízký průtok vody a pata křídla byla přibližně 0,6 m nad úrovní vodní hladiny. Šířka omývané části koryta Černého potoka v zájmovém profilu činila 6-8 m, výška vodního sloupce se pohybovala v rozmezí 0,05 – 0,2 m. Od budoucího pracoviště směrem proti proudu jsou v korytě nánosy jemnozrnných sedimentů, které porůstají trsy chrastice rákosovité. Struktura dnových sedimentů je velmi různorodá, od štěrku po kamenné prvky s převládající zrnitostí v rozmezí 0,05 – 0,3 m.

Od profilu mostu směrem po proudu je koryto lemováno řídkým porostem listnatých dřevin s převahou autochtonních dřevin s převahou vrby jívy, vrby křehké a jasanu ztepilého. Úkrytová kapacita prostředí pro vodní živočichy v profilu předpokládaného zásahu do koryta toku je pro živočichy nad 0,1 m celkové délky velmi nízká. Příčinou

je silné organické znečištění, které vyvolává silný růst řas, pokrývajících kameny a vyplňujících mezery mezi nimi a pod nimi, které v přirozených podmínkách tvoří hlavní objem využitelných úkrytů.

Obecně lze konstatovat, že část vodního koryta, která bude při realizaci záměru využita jako ohrazována jímka, je prostorově fádni, vodními organismy stěží využitelná a proto z biologického hlediska málo významná.

Naopak, ve vzdálenosti cca 60 m od profilu mostu se nachází biologicky cenné území Lomu u Marburku s jezírkem. Lokalita lomu však je od budoucího pracoviště přirozeně izolována kompaktním porostem keřové zeleně s vyššími jedinci listnatých dřevin a místní komunikaci. Její negativní ovlivnění posuzovaným zásahem v korytě Černého potoka je proto prakticky vyloučeno.

3. METODICKÉ POZNÁMKY

S ohledem na charakter záměru byl zoologický průzkum zaměřen zejména na vodní živočichy, zohledněna však byla i blízkost chráněného území s prokázaným výskytem zvláště chráněných druhů fauny (ZCHD). Druhovú skladbu ichtyofauny, včetně mihulí, byla zjišťována elektrolovným zařízením Honda Eu10i. Vzhledem ke skutečnosti, že Černý potok je v obou směrech podélného profilu potoka od zájmové lokality dlouhodobě osídlen mihulí potoční, byl průzkum přednostně zaměřen na zjištění její případné přítomnosti.

4. VÝSLEDKY ZOOLOGICKÉHO PRŮZKUMU

Raci

V posuzovaném úseku během průzkumu nebyl potvrzen výskyt raka říčního (*Astacus astacus*), ač ve výše položených úsecích potoka byl jeho výskyt v minulosti opakovaně zjištěn. Lze předpokládat, že příčinou tohoto stavu je znečištění vody a v teplých letních dnech pravděpodobně nízké nasycení kyslíkem pomalu proudící vody při nízkém sklonu nivelety dna.

Mihulovci

Přímo v profilu mostu a nejméně 50 m od jeho osy na obě strany podélného profilu potoka nebyl výskyt mihule zjištěn a ani mikrohabituální podmínky, zde zejména kamenitá skladba dnového substrátu v místě zásahu do vodního koryta, jejím ekologickým nároků nevyhovují.

Ryby

Během průzkumu bylo zjištěno, že zájmový úsek je zarybněn málo početným a druhově chudým společenstvem ryb.

Provedeným průzkumem byla potvrzena přítomnost 2 druhů ryb. Konkrétně se jednalo o střevli potoční (*Phoxinus phoxinus*) a mřenku mramorovanou (*Barbatula barbatula*). Přímě v místech, kde se předpokládá ohrazování části potočního dna, žádná z ryb ulovena nebyla. Několik jedinců obou druhů byli zjištěni nad profilem mostu v místech, kde hlinitopísčité naplaveniny tvoří malý záliv a proudový stín. Z dříve provedených opakovaných průzkumů je však známo, že výše proti proudu, v intravilánu města je střevle potoční hojným druhem s věkově přirozeně strukturovanou populací.

Obojživelníci, plazi

Zájmový úsek Černého potoka není vhodným biotopem trvalého výskytu pro obojživelníky a semiakvetické plazy. Jedná se zejména o břehovou část a navazující urbanizované prostředí, které těmto skupinám obratlovců neskýtá vhodné prostředí. S ohledem na přítomnost ryb však nelze vyloučit příležitostný výskyt užovky obojkové (*Natrix natrix*), která může předmětným úsekem potoka migrovat a využívat jej jako loviště.

Současně platí, že blízké jezírko v lomu je známou lokalitou výskytu zástupců ZCHD obou taxonů.

Ptáci

Vodní prostředí potočního koryta Černého potoka v místě předpokládaného zásahu neskýtá zástupcům ptáků vhodné prostředí pro hnízdění nebo dlouhodobý pobyt. Důvodem je aktuální absence kompaktní vegetace v korytě toku, absence dřevin, případně otvorů v betonové zdi předmětného křídla mostu. Přesto byl v zájmové lokalitě v době průzkumu zaregistrován výskyt konipasa horského (*Motacilla cinerea*), holuba hřivnáče (*Columba palumbus*) a pěnkavy obecné (*Fringilla coelebs*). Ze zkušeností z dřívějších pozorování je zřejmé, že zájmová lokalita je místem migrace ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*) a kachny divoké (*Aanas platyrhynchos*). Z vyhodnocení situace na místě samém však vyplynulo, že realizací záměru nemůže dojít k jakémukoliv negativnímu ovlivnění žádného z uvedených druhů ptáků.

Savci

V zájmovém úseku aktuálně nejsou vhodné podmínky, které by vyhovovaly nárokům savců vázaných na vodní prostředí ke stavbě nor nebo krátkodobých úkrytů a mohly být posuzovány záměrem negativně dotčeny. Migrace bobra evropského (*Castor fiber*) a vydry říční (*Lutra lutra*) korytem Černého potoka se však předpokládá.

5. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY ZÁMĚRU NA CHRÁNĚNÉ ZÁJMY

Podle předložené dokumentace je zřejmé, že realizace záměru bude probíhat přímo v průtočném profilu vodního koryta a všichni přítomní živočichové by tak mohli být vystaveni bezprostřednímu fyzickému ohrožení při stavbě ohrazení jímky.

Na základě zkušeností s charakterem zásahu (vybudování jímky), který je jednorázový a neznámá vysoký objem zemních prací, je zřejmé, že zdroj zákalu vody pod dolním okrajem pracoviště bude krátkodobý, bez významného vlivu na hydrobionty.

Současně je záměr, kterým dojde ke krátkodobému záboru malé plochy potočního dna, zásahem bodovým a striktně lokálním, neboť není ani zdrojem fyzického ohrožení ani rušení pro faunu širšího okolí. Negativní dopad záměru na ostatní prvky dotčené biocenózy považuji z uvedených důvodů za vyloučený a jeho další vyhodnocování za bezpředmětné.

6. NÁVRH OPATŘENÍ K MINIMALIZACI NEGATIVNÍCH VLIVŮ ZÁMĚRU NA CHRÁNĚNÉ ZÁJMY

Z výsledku provedeného průzkumu vyplynulo, že zájmový úsek Černého potoka je trvale obýván jedním zvláště chráněným druhem ryby, kterým je střívele potoční, náležející mezi ohrožené druhy fauny ČR. Posuzovaným záměrem, který spočívá v dočasném, přibližně 50 dnů trvajícím ohrazování cca 20 m² potočního dna v podmínkách, které nejsou pro ryby atraktivní a nejsou jimi trvale obývány, tak prakticky nemůže dojít k jakkoliv významnému negativnímu ovlivnění jedinců, populací ani biotopu daného druhu.

S ohledem na uvedené skutečnosti nepovažuji za smysluplné práce termínově omezovat a, kromě obvyklého postupu při ochraně ryb, přijímat další opatření k minimalizaci dopadu záměru na dotčenou biocenózu.

Záchranný odlov ryb

S ohledem na skutečnost, že v době zahájení prací ve vodním prostředí nelze vyloučit tamní ojedinělou přítomnost ryb, je nutné kontaktovat rybářského hospodáře ČRS MO Bruntál (Pešek, tel. 737 329 475), který by těsně před případným vjezdem techniky do vody provedl záchranný odlov ryb a jejich transfer.

7. ZÁVĚR

V lokalitě předpokládaného stavebního zásahu do vodního prostředí při sanaci křídla mostu u levého břehu koryta Černého potoka, nebyla zjištěna přítomnost raka říčního, mihule potoční a ryb. Výskyt mřenky mramorované a střevle potoční však byl zaznamenán v blízkém okolí, konkrétně cca 20m nad profilem mostu v místech, kde hlinitopísčité naplaveniny tvoří malý záliv a proudový stín u levobřežní betonové zdi. Přestože z vyhodnocení výsledků průzkumu vyplynulo, že realizace záměru nemůže mít na biotop, jedince a populace zjištěných druhů ryb významný negativní vliv, a realizaci posuzovaného záměru lze považovat z biologického i ekologického hlediska za bezproblémovou, považují za vhodné, aby investor požádal příslušný orgán ochrany přírody a krajiny, zde Krajský úřad MSK, o zvážení nutnosti udělení výjimky ze zákazu podle § 50 zákona č. 114/1992 Sb. pro střevli potoční (v počtu do 20 jedinců). Konkrétně o výjimku ze zákazu je chytat, zraňovat a poškozovat jimi užívaná sídla.

V Ostravici 16. 4. 2023

Bohumír Lojkásek

Doc. RNDr. Bohumír LOJKÁSEK, CSc.
vodní ekosystémy
zoologie obratlovců, ichtyologie
Korunní 74
709 00 Ostrava - Mariánské Hory
IČO: 64982050